

Hər zaman olduğu kimi bu gün də teatrlandan söhbət düşəndə öz yaradıcılıq potensial qüvvələri ilə diqqət mərkəzində olmağı bacaran Qazax Dövlət Dram Teatrı haqqında söhbət açmaq mümkün deyil. Qeyd etmək lazımdır ki, Qazaxda ilk dəfə 1938-ci ildə kolxoz-sovxo teatrı fəaliyyət göstərərək sonradan 1943-cü ildən dram teatrına çevrilərək ona Səməd Vurğunun adı verilib. 1949-cu ilə qədər Dövlət Dram Teatrı kimi fəaliyyət göstərmiş. O dövrdə repertuarında əsasən Azərbaycan və dünya klassiklərinin pyesləri, həmçinin müasir ədəbiyyat nümunələri geniş yer alıb. 1960-cı ildən "Xalq teatrı" kimi mövcud oları bu mədəniyyət ocağı 1988-ci ildən "Dövlət Dram Teatrı" statusu ilə yenidən fəaliyyətə başlayıb. 1989-cu il iyun-ayının 1-də Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin "Dar ağacı" tarixi faciəsi ilə ilk tamaşasını teatrseverlərə təqdim edib. Yaradıcı kollektiv repertuar zənginliyini qoruyub saxlamaq məqsədilə rus, alman, bolqar, türk, tacik dramaturqlarının əsərlərinə müraciət edib. Klassik və müasir Azərbaycan dramaturgiyası isə teatrın repertuarının əsasını təşkil edib.

"Müəyyən yaş həddinə çatmış aktrisaları əvəz edə biləcək qüvvələrimiz demək olar ki, yox dərəcəsindədir"

gəlməsində az rol oynamamışdır. O, təcrübəli rejissor olmaqla yanaşı teatrda həm də yerində pedaqoji fəaliyyət də göstərir, teatrdakı gənclərə zaman-zaman teatr sənətinin, eləcə də aktyorluq sənətinin sirrini öyrədir.

- Bu gün teatrın tamaşaçı problemi məsələləri necə tənzimlənir?

- Təbii ki, region teatrında paytaxtdakı kimi könüllü biletlə satışla teatr saxlamaq çətin məsələdir. Ancaq mədəniyyət nazirliyinin, regional mədəniyyət idarəsinin, Qazax və ətraf rayonların həmkarları iltifaqlarının dəstəyi ilə biletlə satış olur. Premiyə və xüsusi vaxtlarda isə açıq qapı günləri təşkil edirik. Məhz bu səbəbdən də tamaşaçı baxımından elə bir şikayətimiz yox

və çox vaxt plansız, xəbərdarlıq olmadan "təşkil olunduğundan" bizim tamaşa və məşqlərimiz ciddi şəkildə maneəyə olur. Əlavə olaraq səhəninin hərlənən dairəsi olmadığı üçün çox pərdəli tamaşaları hazırlamağa çətinlik çəkirik. Bununla da hadisələrini daha çox bir məkanla baş verdirli lokal pyeslərə müraciət etməyi üstün tuturuq. Bildiyiniz əsas işq sistemində də çatışmazlıqlar mövcuddur. Ayrıca olaraq bu sahədə təcrübəli, işini peşəkarcasına bilən mütəxəssisə də ehtiyac duyulmaqdadır. Sə sistem, radiost məsələsi də bizdə köks ötürəcək mövzulardan biri olaraq qalmaqdadır. Ümumiyyətlə, burada çalışan texniki heyətin peşəkardığını artırılması teatrımızda ən aktual ciddi məsələlərdəndir. Ümumiyyətlə

Teatrı yaşatmaq gərək

Allahverdi Musayev: "Aktrisa sarıdan qıtlıq çəkirik"

Bu gün də yaradıcı kollektiv teatr ənənələrinin qorunub saxlanması, inkişaf etdirilməsi və geniş tamaşaçı auditoriyasına təqdim edilməsi məqsədilə uğurla çalışır. Teatrın yaradıcılıq yoluna yenidən nəzər salaraq, repertuar planları eləcə də yeni uğurları haqqında tanış olmaq məqsədilə müsahibəm teatrın direktoru vəzifəsini müvəqqəti icra edən Allahverdi Musayevdir.

(Əvvəli ötən sayımızda)

- Yeni mövsümdə hansı tamaşaları hazırlamaq nəzərdə tutulub?

- Yeni mövsümdə repertuar planına uyğun olaraq teatrımızla müntəzəm

eməkdaşlıq edən iki rejissoru yenidən dəvət etmişik. Onlardan biri Füzuli Dövlət Dram Teatrının baş rejissoru Mirzə Nəcəddin. O, bizim teatrdakı məşhur türk dramaturqu Tuncer Cücenogluğun "Uçqun" pyesini hazırlayacaq. Digəri Səməd Vurğun adına Akademik Dövlət Rus Dram Teatrının aktyoru Abdulla

Soy isə Cəmil Məmmədquluzadənin "Ölülər" pyesinə qurulmuş verəcək. Ayrıca mən də Xalq şairi Nəriman Həsənzadənin "Zəfər yolu" kompiyazısını hazırlayacağam. Repertuardan kənar isə Xəzər Gənçəli Cəmil Məmmədquluzadənin "Poçt qutusu" hekayəsi əsasında monotamaşa hazırlamaq niyyətindədir.

- Dövlət sifərləri ilə hazırlanan tamaşalar varmı? Ümumiyyətlə Dövlət sifərləri tamaşalarının hazırlanması prosesi teatrın yaradıcılıq imkanlarının inkişafına necə təsir göstərir?

- Əslində Dövlət sifərləri ilə tamaşaların hazırlanması yaxşı bir haldır və bu proses ümumi tələblərin yaradıcılıq imkanlarının genişləndirilməsinə böyük təkan verir. Ancaq təəssüf ki, hər dəfə də gözlədiyimiz kimi olur. Məsələn, təyin olundu-

ğum ilk illi mənəndən öncə direktor vəzifəsini müvəqqəti icra edən baş rejissor Musa Eyyubov Tuncer Cücenogluğun "Dosye" əsərini dövlət sifərləri ilə hazırlanması üçün mədəniyyət nazirliyinə bir müraciət olmuşdur. O əsər üçün illərində bütün yazışmaları mən də davam etdirərək çox çətin proseslərdən keçdim. İlin sonunda isə hansısa bəlli olmayan səbəbdən sifərlərsə vəsait ayrılmaı. Vəziyyəti belə gördükdən sonra daha heç bir tamaşa üçün sifərləri yazmadım.

- Beynəlxalq və Respublika miqyaslı Teatr Festivallarında iştirak etmək planlaşdırılırmı?

- Bəli, belə bir niyyətimiz var. Mənim quruluşumda hazırlanan "Arqon" pyesinin tamaşası ilə Pri-

ması prosesi necə həyata keçirilir?

- Yeni kadrların cəlb olunması məsələsinə gəlincə, bizim burada müəyyən çətinliklərimiz hələ mövcuddur. Belə ki, aktrisa sarıdan qıtlıq çəkirik. Müəyyən yaş həddinə çatmış aktrisaları əvəz edə biləcək qüvvələrimiz demək olar ki, yox dərəcəsindədir. Düzünü desəm, teatr studiyanın yaradılmasına havas kimi ehtiyacımız var. Təəssüflərlərsən ki, bəzi region teatrlarında studiyalar fəaliyyət göstərdikləri halda biz bu kimi imkanlardan yararlanı bilmirik. Amma Bakı Dövlət Universitetinin Qazax filialının tələbələri arasında teatrla maraqlanan gəncləri cəlb etmək olarısa söhbətlər edir, teatrla gənclər potensialı olaraq cəlb etmək üçün çalışırıq. Mümkün qədər bu niyyətimizi reallaşdırırlıq.

- Teatra davamlı rejissorların cəlb edilməsi məsələlərində maraqlı nə dəyərdədir?

- Az öncə qeyd etdiyim kimi bizim Mirzə Nəcəddin və Abdulla Soy kimi perspektivli rejissorlar eməkdaşlıq edirlər. Onlar bizim teatrdakı "Lo ve butik" və "Səmiris" adlı standart olmayan qeyri-adi yaradıcılıq yamaşması xüsusiyyətləri ilə seçilən kreativ tamaşalara ixtisas atırlar. Və

bəllitkə ölkələrinin birində keçiriləcək mono-tamaşa festivalına qatılmaq istəyirik. Xəzər Gənçəlinin bu yaxında hazırladığı "Pus-quda" pyesinin tamaşası ilə hər il Türkiyədə keçirilən "Beynəlxalq Qara Dəniz Teatr Festivalı"nda iştirak etmək niyyətindəyik.

- Yeni kadrlar potensialının, gənclərin teatrda cəlb edilməsi işi necə aparılır? Ümumiyyətlə gənclərin teatrda cəlb edil-

dur. Təxminən 400 nəfərə yaxın tamaşaçı tutumu olan teatr salonu heç bir zaman boş olmur. Qazax tamaşaçısının teatrı olan marağı günbəgün artırmaqdadır. Xüsusilə tələbə, müəllim heyətdən ibarət tamaşaçı baxmağa gəlir, kollektivlərimizlə yaradıcılıq diskussiyasına girir, tamaşaları təhlil edirlər.

- Teatrın texniki-maddi bazasının vəziyyəti müasir dövrdə ayaqlaşma bilirmi? Problemlər nədən ibarətdir?

- Ölkənin demək olar ki, bütün teatrlarında olmuşam, dünya teatr binalarına baxanda müasir texnikalardan nəzərə alanda bu problem bütün teatrlarımızda var. Amma teatrımızda gələcəyə baxanda göstərməli oluruq. Demək olar ki, rayonun ən böyük zalı Mədəniyyət mərkəzində olduğu üçün müəyyən dövlət dəstəyi, mədəniyyət mərkəzinin iclasları, musiqi məktəblərinin konsertləri də bu səhnədə baş tutur

lə teatrımızda istər yaradıcı, istərsə də texniki heyətdə əsaslı re-forma-ya ehtiyac vardır. Vaxtı ilə kadrsiz vəziyyətdə yox verilib nolaşan zamanla aradan qaldırıldıq. İşini peşəkarcasına yerinə yetirən kadrlar teatrda cəlb edilməlidir. Təbii ki, bu proseslərin reallaşması üçün işlər lazımdır.

- Yeni mövsümün uğurlarını nədə görürsünüz?

- Yeni mövsümə ciddi cəhdlə hazırlanmışdır. Amma uğur qazanmaq üçün çalışmaq və yalnız çalışmaq lazımdır. Bu istiqamətdə dəvət etdiyimiz rejissorların tamaşalarına böyük ümidlər bəsləyirik. Ötən illərdə əldə etdiyimiz müvəffəqiyyətləri təkrar etmək istəyirik. Əlavə olaraq yeni kadrların cəlb olunması məqsədi ilə studio teatrı təşkil etmək istəyirik. Həmçinin tamaşalarımızın təşkil üçün rayonlara qastrollar düşünürük və təbii ki, qarşıda gələn festivallara da hazırlıqlar gedir. Bir sözlə işlərimiz, plan-larımız çoxdur, növbə ilə hamısını həyata keçirmək niyyətindəyik.

Anar Ərtoğrul Bircəliyev
Teatrşünas-tənqidçi